

มคอ. ๓ รายละเอียดของรายวิชา

๑๐๔ ๓๐๗ พุทธปรัชญามหายาน

(Buddhist Philosophy Mahayana)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตขอนแก่น / วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น / สาขาวิชาปรัชญา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา	๑๐๔ ๓๐๗ พุทธปรัชญามหายาน (Buddhist Philosophy Mahayana)
๒. จำนวนหน่วยกิต	๓ หน่วยกิต ๓ (๓-๐-๖)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา หมวดวิชาเฉพาะด้านปรัชญา (วิชาเลือกเฉพาะสาขาปรัชญา) สาขาวิชาปรัชญา วิชาปรัชญาประยุกต์
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร, อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และอาจารย์ผู้สอน	๔.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร พระมหาปพน กตสาโร ผศ.ดร. ๔.๒ ผู้อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พลเผ่า เพ็งวิภาศ
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ ชั้นปีที่ ๓
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	ไม่มี
๘. ทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	กำหนดการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในรายวิชานี้
๙. สถานที่เรียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๑๐. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	๑ มิถุนายน ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์			
๑. จุดมุ่งหมายรายวิชา			
<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้นิสิตได้ศึกษาถึงประวัติ พัฒนาการและหลักพุทธปรัชญามหายาน สำนักต่างๆ - เพื่อให้นิสิตได้มีความรู้ความเข้าใจถึงประวัติ พัฒนาการและหลักพุทธปรัชญามหายาน สำนักต่างๆ - เพื่อให้นิสิตสามารถนำหลักปรัชญาพุทธมหายานไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาอื่นๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม - เห็นคุณค่าและประโยชน์จากการศึกษา ประวัติ พัฒนาการและหลักพุทธปรัชญามหายานสำนักต่างๆ - สามารถนำหลักปรัชญาพุทธมหายานที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม 			
๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา / ปรับปรุงรายวิชา			
<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้ผู้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติปรัชญาพุทธมหายานความเป็นมา - หลักธรรมสำคัญและเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง - เพื่อให้ผู้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนิกายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน 			
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ			
๑. คำอธิบายรายวิชา			
ศึกษาประวัติ พัฒนาการและหลักพุทธปรัชญามหายาน สำนักต่างๆ ที่มีกำเนิดในอินเดีย ทิเบต จีน และญี่ปุ่น			
๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิต เฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล			
<ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษา/ตามตารางที่กำหนดไว้ - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ - อาจารย์ประกาศ E-mail และเบอร์โทรศัพท์ ในการให้คำปรึกษาแก่นิสิต 			
หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต			
๔.๑ การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต			

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ด้านบุคลิกภาพ	มีการสอดแทรกเรื่อง การสำรวมในสมณภาวะ การครองจีวรหรือการแต่งกายการเข้าสังคมและศาสนพิธี เทคนิคการเจรจา สื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและการวางตัวในการทำงานในบางรายวิชาที่เกี่ยวข้อง และในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา
ด้านภาวะผู้นำ และ ความรับผิดชอบ ตลอดจนวินัยใน ตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนิสิตต้องทำงานเป็นกลุ่ม และมีการกำหนดหัวหน้ากลุ่มในการทำรายงานตลอดจน กำหนดให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรายงาน เพื่อเป็นการฝึกให้นิสิตได้สร้างภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี - มีกิจกรรมนิสิตที่มอบหมายให้นิสิตหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการดำเนินกิจกรรม เพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ - มีกติกาส่งเสริมวินัยในตนเอง เช่น การเข้าเรียนตรงเวลาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เสริมความกล้าในการแสดงความคิดเห็น
จริยธรรม และ จรรยาบรรณ วิชาชีพ	มีการให้ความรู้ถึงแก่นิสิตในการนำเอาความรู้ทางด้านภาษาบาลีสันสกฤตไปใช้ในการทำงานที่จะทำให้นิสิตอยู่ร่วมกับคนอื่นและคนในสังคมได้
๔.๒ การพัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละด้าน (จาก มคอ.๒ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๕๕))	

๑. คุณธรรม จริยธรรม			๒. ความรู้			๓. ทักษะทาง ปัญญา			๔. ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบ			๕. ทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ							
๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔	
○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	●	●	○	○

หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

๑. คุณธรรมและจริยธรรม		
๑) ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้าน คุณธรรม จริยธรรม	๓) กลยุทธ์การ ประเมินผลการ เรียนรู้ด้าน คุณธรรม จริยธรรม

<p>(๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา</p> <p>● (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม</p> <p>(๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</p> <p>(๔) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ ศาสนา</p>	<p>(๑) สอดแทรกเรื่องศีลธรรม ศรัทธา จิตสาธารณะและการเสียสละเพื่อส่วนรวมในการเรียนการสอน</p> <p>(๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน</p> <p>(๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านศีลธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา</p> <p>(๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน</p>	<p>(๑) สังเกตพฤติกรรมของนิสิตในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>(๒) อภิปราย รายงาน การนำเสนอและการตอบคำถาม</p> <p>(๓) พิจารณาจากผล การเข้าร่วม กิจกรรมของนิสิต</p> <p>(๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อน ประเมินเพื่อน</p>
--	--	--

๒. ความรู้

๑) ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้
<p>(๑) มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา</p> <p>(๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล</p> <p>○(๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้</p> <p>○(๔) มีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทั้งของไทยและของโลก</p> <p>○(๕) รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง</p>	<p>(๑) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ปัญหา</p> <p>(๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา</p> <p>(๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ</p> <p>(๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ</p> <p>(๕) ศึกษาดูงาน</p>	<p>(๑) ทดสอบย่อย</p> <p>(๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน</p> <p>(๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย</p> <p>(๔) นำเสนอผลงาน</p>

๓. ทักษะทางปัญญา

๑) ผลการเรียนรู้ด้านปัญญา	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการ
---------------------------	------------------------	---------------------------

	พัฒนาการเรียนรู้ด้านปัญญา	เรียนรู้ด้านปัญญา
<ul style="list-style-type: none"> ● (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน ● (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> (๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ (๕) ศึกษาดูงาน 	<ul style="list-style-type: none"> (๑) ทดสอบย่อย (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย (๔) นำเสนอผลงาน
๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ		
๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
<ul style="list-style-type: none"> ● (๑) สามารถทำงานเป็นทีม ○ (๒) เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม ○ (๓) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ○ (๔) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> (๑) มอบหมายงานกลุ่ม (๒) สอนจากสภาพจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม (๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน (๔) ศึกษาดูงาน 	<ul style="list-style-type: none"> (๑) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน (๒) ประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต
๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		
๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
<ul style="list-style-type: none"> ● (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้ 	<ul style="list-style-type: none"> (๑) สอนโดยการฝึกปฏิบัติ 	<ul style="list-style-type: none"> (๑) ทดสอบย่อย

● (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	(๒) มอบหมายงานค้นคว้าความรู้ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ (๓) นำเสนองานโดยใช้ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สารสนเทศ	(๒) สอบกลางภาคและ ปลายภาคเรียน (๓) ผลการรายงานหรืองาน ที่มอบหมาย (๔) นำเสนอผลงาน
---	---	--

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการเรียนการสอน

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหาวิชา	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน	ผู้บรรยาย
๑	แนะนำเนื้อหาวิชา กระบวนการ การ เรียนการสอน และวัดพื้นฐานความรู้ ผู้เรียน -ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ พระพุทธศาสนา	๓	อธิบายวิธีการศึกษา วิชา - นิสิตสอบถามเพิ่มเติมและ ร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อ กำหนดวิธีการเรียนรู้ร่วมกัน ได้ตามหลัก “ ผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ ” - ทำแบบทดสอบก่อนเรียน - แนะนำหนังสือ	ผศ.ดร. พลเผ่า เพ็งวิภาศ
๒-๓	-ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับปรัชญา -การศึกษาพระพุทธศาสนากับปรัชญา	๓	- อธิบายเนื้อหาโดยใช้ Power Point Clip video ประกอบการบรรยาย - แนะนำหนังสือ เพิ่มเติม ประมวลเนื้อหา โดยรวม	ผศ.ดร. พลเผ่า เพ็งวิภาศ
๔	-กำเนิดและพัฒนาการ พระพุทธศาสนามหายาน -ความเหมือนและความแตกต่างของ พุทธปรัชญาเถรวาทและมหายาน	๓	- อธิบายเนื้อหาโดยใช้ Power Point Clip video ประกอบการบรรยาย - แนะนำหนังสือ เพิ่มเติม ประมวลเนื้อหา โดยรวม	ผศ.ดร. พลเผ่า เพ็งวิภาศ
๕	แนวคิดของพุทธปรัชญามหายาน -พระโพธิสัตว์ -พระสูตรมหายาน -พระวินัย -สิกขาบท -อิทธิพลของแนวคิดที่มีในปัจจุบัน	๓	- อธิบายเนื้อหาโดยใช้ Power Point Clip video ประกอบการบรรยาย - แนะนำหนังสือ เพิ่มเติม ประมวลเนื้อหา โดยรวม	ผศ.ดร. พลเผ่า เพ็งวิภาศ
๖	พุทธปรัชญามหายานในอินเดีย นิภาย สรวาสติกวาท -อภิปรัชญา –ญาณวิทยา - จริย	๓	- อธิบายเนื้อหาโดยใช้ Power Point Clip video ประกอบการบรรยาย - แนะนำหนังสือ เพิ่มเติม	ผศ.ดร. พลเผ่า เพ็งวิภาศ

	ศาสตร์		ประมวลเนื้อหา โดยรวม	
๗	พุทธปรัชญามหายานในอินเดีย นิกาย เสาตรานติกะ -อภิปรัชญา –ญาณวิทยา - จริย ศาสตร์	๓	- อธิบายเนื้อหาโดยใช้ Power Point Clip video ประกอบการบรรยาย - แนะนำหนังสือ เพิ่มเติม ประมวลเนื้อหา โดยรวม	ผศ.ดร. พลเผ่า เพ็งวิภาศ
๘-๙	พุทธปรัชญามหายานในอินเดีย นิกาย มหายามิกะ -อภิปรัชญา –ญาณวิทยา - จริย ศาสตร์	๖	- อธิบายเนื้อหาโดยใช้ Power Point Clip video ประกอบการบรรยาย - แนะนำหนังสือ เพิ่มเติม ประมวลเนื้อหา โดยรวม	ผศ.ดร. พลเผ่า เพ็งวิภาศ
๑๐-๑๑	พุทธปรัชญามหายานในอินเดีย นิกาย โยคจาร-อภิปรัชญา –ญาณวิทยา – จริย ศาสตร์	๖	- อธิบายเนื้อหาโดยใช้ Power Point Clip video ประกอบการบรรยาย - แนะนำหนังสือ เพิ่มเติม ประมวลเนื้อหา โดยรวม	ผศ.ดร. พลเผ่า เพ็งวิภาศ
๑๒-๑๓	พุทธปรัชญามหายานในทิเบต นิกาย วัชรยาน / อภิปรัชญา /ญาณวิทยา/ จริยศาสตร์	๖	- อธิบายเนื้อหาโดยใช้ Power Point Clip video ประกอบการบรรยาย - แนะนำหนังสือ เพิ่มเติม ประมวลเนื้อหา โดยรวม	ผศ.ดร. พลเผ่า เพ็งวิภาศ
๑๔	พุทธปรัชญามหายานในจีนและญี่ปุ่น นิกายสุขาวดี/ อภิปรัชญา /ญาณ วิทยา/จริยศาสตร์	๓	- อธิบายเนื้อหาโดยใช้ Power Point Clip video ประกอบการบรรยาย - แนะนำหนังสือ เพิ่มเติม ประมวลเนื้อหา โดยรวม	ผศ.ดร. พลเผ่า เพ็งวิภาศ
๑๕	พุทธปรัชญามหายานในจีนและญี่ปุ่น นิกายเซ็น/ อภิปรัชญา /ญาณวิทยา/ จริยศาสตร์	๓	- นิสิตนำเสนอ โดยใช้ Power Point ประกอบ - ให้นิสิตอภิปราย ร่วมกันร่วมกันอธิบาย เนื้อหา	ผศ.ดร. พล เผ่า เพ็งวิภาศ
๑๖	ประมวล/สรุปองค์ความรู้ประจำวิชา	๓	- วัดผลจากความรู้ที่ศึกษา	ผศ.ดร. พล เผ่า เพ็งวิภาศ
	รวม	๔๘		

๒ แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของ
-----	---------------	----------------	-------------------	------------

				การประเมิน
๑	๑., ๒., ๓.,๔,๕,๖, ๗,๘	ทดสอบย่อยครั้งที่ ๑ สอบกลางภาค ทดสอบย่อยครั้งที่ ๒ สอบปลายภาค	๔ ๘ ๑๒ ๑๖	๑๐ % ๒๕ % ๑๐ % ๒๕ %
๒	๑., ๒., ๓.,๔,๕,๖, ๗,๘,	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การ นำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๒๐
๓	๑., ๒., ๓.,๔,๕,๖, ๗,๘	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอ ความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐ %
		รวม		๑๐๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก

กิตติ บุญเจือ. สารานุกรมปรัชญา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๒.

นาการชุน. โสภณมูลฐาน ว่าด้วยทางสายกลาง(มูลมัธยมภคกริกา). โสรัจจ์ หงส์ลดารมภ์(แปล). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

ปรุตม์ บุญศรีตัน. พุทธอภิปรัชญา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. เชียงใหม่ : ดาวคอมพิวกราฟิก, ๒๕๕๓.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์ปรัชญา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, ๓. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๓.

พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต). พุทธศาสนาปรัชญา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่อมรินทร์ พรินต์ติ้งกรุ๊ป จำกัด, ๒๕๓๓.

พระศรีคัมภีร์ญาณ (สมจินต์ วันจันทร์). พุทธปรัชญา สารและพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

_____. พุทธปรัชญา. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

_____. การศึกษาวิเคราะห์หลักจริยศาสตร์ในคัมภีร์พระพุทธานุชา. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (อัสสัมชัญ), ๒๕๕๖.

วิทย์ วิศทเวทย์. ปรัชญาทรรศน์ : พุทธปรัชญา. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

_____. จริยศาสตร์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๒.

วิธาน สุชีวกุปต์. อภิปรัชญา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๙.

องค์ทะเลลามะ. จักรวาลในหนึ่งอะตอม. เพชรรัตน์ พงษ์เจริญสุข (แปล). พิมพ์ครั้งที่ ๓, กรุงเทพฯ : สวนเงินมีมา, ๒๕๕๐.

_____. มหาสมุทรแห่งปัญญา. บุหลยา (แปล). กรุงเทพฯ : เกียวโต เนชั่น พรินติ้ง เซอร์วิส จำกัด, ๒๕๕๑.

๒. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

วัชระ งามจิตต์เจริญ. พุทธศาสนาเถรวาท. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์, ๒๕๕๒.

_____. สมการความว่าง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กรีน ปัญญาญาณ, ๒๕๕๔.

สนิท ศรีสำแดง. ปรัชญาเถรวาท. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : จริยสุนิทวงศ์การพิมพ์, ๒๕๔๘.

สมภาร พรหมทา. พุทธปรัชญา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ศยาม, ๒๕๔๘.

สมักร บุรวาท. พุทธปรัชญา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ศยาม, ๒๕๔๒.

สุมาลี มหณรงค์ชัย. พระนาคราชชนะ คำสอนว่าด้วยทางสายกลาง. กรุงเทพฯ : ศยาม, ๒๕๔๘.

สุนทร ณ รังสี. พุทธปรัชญาจากพระไตรปิฎก. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์. ขอบฟ้าแห่งปรัชญา ความรู้ ปรัชญา และสังคมไทย. รายงานการวิจัย พ.ศ. ๒๕๓๘, (อดีตสำเนา). อดิศักดิ์ ทองบุญ. คู่มืออภิปรัชญา. กรุงเทพฯ : ประยูรวงศ์, ๒๕๒๖.

_____. ปรัชญาอินเดีย. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, ๒๕๕๕.

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ดร.ทวิวัฒน์ ปุณทริภิกขิต. ศาสนาและปรัชญาในจีน ทิเบต และญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ : หจก.เอมี เทรตติ้ง, ๒๕๔๕

ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ แปล, สัทธรรมปุณฑริกสูตร. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้ว การพิมพ์, ๒๕๔๓. <http://www.mahaparamita.com/?p=๑๓๔>
<http://www.sookjai.com/index.php?topic=๓๑๔๘.๐;wap๒>

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

พระมหาสมจินต์ สมนมาปญโญ. "พุทธปรัชญาโยคจาร : ประวัติ พัฒนาการ สาระธรรม และ อธิพล"

สัมพันธ์ ก้องสมุทร. เบญจมหาโพธิสัตว์และกฤษดาภินิหาร กวนอิม. กรุงเทพมหานคร : บ. เยลโล่ การพิมพ์, ๒๕๔๐.

พระเมธีธรรมภรณ์ (ประยูร ธรรมจิตโต), พุทธศาสนากับปรัชญา. อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ นายชม รักษะ

กนิษฐ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา๑. กลยุทธ์การประเมิน ประสิทธิภาพของรายวิชาโดยนิติต

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอนและแบบประเมินรายวิชา
- ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- สังเกตการณ์การสอนของผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชาได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อยและหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชา ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ใช่อาจารย์ ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบรายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิภาพของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอนและรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ ๆ